

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

ректор Вінницького національного медичного
університету ім. М.І. Пирогова

В.М. Мороз

04 2019 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про освітньо-наукові програми з підготовки докторів філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова

Розглянуто та схвалено
на засіданні Вченої ради ВНМУ
(протокол № 8
від 4 квітня 2019 року)

**Положення про освітньо-наукові програми з підготовки докторів філософії У
Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова:
Вінниця, ВНМУ ім. М.І. Пирогова, 2019. - 21 с.**

Укладачі:

проф. О.В. Власенко, доц. О.А. Серебреннікова, доц. О.П. Драчук

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане Положення визначає порядок розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття освітньо-наукових програм та навчальних планів (далі – Положення) на третьому рівні вищої освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова (далі – ВНМУ).

Дане Положення є складовою частиною внутрішньої системи забезпечення якості освітньої та наукової діяльності ВНМУ. Положенням визначаються основні засади, принципи та особливості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та закриття освітньо-наукових програм (далі – ОНП) та навчальних планів здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» незалежно від форми навчання.

1.2. Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), наказу Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977

«Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Статуту ВНМУ, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 347), інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти.

1.3. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

Здобувач освіти – аспірант або здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою (далі – здобувач);

Студентоцентризований підхід – розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Студентоцентризований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, враховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми, передбачає взаємоповагу між всіма учасниками освітнього процесу, забезпечення адекватної вибірковості частини дисциплін, участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості освіти ВНМУ;

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої

діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план;

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

Освітній процес - система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на набуття, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості;

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті;

Ступінь – кваліфікація вищої освіти, що, як правило, присвоюється після успішного завершення освітньої програми на певному циклі/рівні вищої освіти.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітньо-наукова програма (далі – ОНП) – система освітніх компонентів на III рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Навчальний план підготовки доктора філософії (обсягом 30—60 кредитів ЄКТС) – документ, що містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та кількість годин, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. Освітньо-наукова програма та навчальний план підготовки доктора філософії складаються з освітньої та наукової складових.

Структурно-логічна схема підготовки – це наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-наукової програми підготовки та основа для створення навчального та робочого навчального планів;

Гарант освітньої програми – визначений за наказом керівника закладу вищої освіти відповідальним за реалізацію цієї ОНП.

Проектна (робоча) група – визначена наказом ректора група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти, фахової передвищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою.

Індивідуальний план роботи аспіранта/здобувача – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та створюється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти. Містить дві складових: індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи. Індивідуальний навчальний план формується на основі навчального плану і повинен містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

Навантаження аспіранта - час, який необхідний аспіранту для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Заліковий кредит ЄКТС – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Академічна година - це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість - 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин ("пара").

Навчальний семестр - складова частина навчального часу здобувача. Тривалість семестру визначається навчальним планом та графіком навчального процесу.

Навчальний курс - завершений період навчання здобувача протягом навчального року. Тривалість перебування здобувача на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю, канікул. Початок і закінчення навчання здобувача на конкретному курсі оформляються перевідним наказом.

Навчальний рік триває 12 місяців, розпочинається відповідно до дати зарахування до аспірантури/прикріплення поза аспірантурою і складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, вихідних і святкових днів, канікул.

Мінімальна сумарна тривалість канікул упродовж навчального року становить 8 тижнів.

Програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм в різних університетах є подібними чи порівнюваними між собою;

Програмні результати навчання – стандартизований набір до 17 тверджень, які виражають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми;

Профіль програми – невід’ємна частина опису програми, створена для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, що полегшує її розуміння всіма основними

зацікавленими особами (стейкхолдерами): здобувачами, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм;.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів;

2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ ТА НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

2.1. Структура ОНП

– титульний аркуш (відомче підпорядкування закладу, назва закладу, назва ОНП, термін введення);

– передмова (ПІБ, посади розробників, тощо);

І Профіль ОНП:

1 – Загальна інформація

– Повна назва закладу вищої освіти

– Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу

– Офіційна назва освітньої програми

– Тип диплому та обсяг освітньої програми

– Наявність акредитації

– Цикл/рівень

– Передумови

– Мова(и) викладання

– Термін дії освітньо-наукової програми

– Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-наукової програми

2 – Мета освітньо-наукової програми

3 – Характеристика освітньо-наукової програми Рівень вищої освіти

– Ступінь вищої освіти

– Предметна область (галузь знань, спеціальність)

– Форми навчання

– Освітня кваліфікація

– Кваліфікація в дипломі

– Орієнтація освітньої програми

- Основний фокус освітньої програми
- Особливості програми
- Академічні права випускників:
- Обсяг програми у кредитах ЄКТС
- 4 – Здатність випускників освітньо-наукової програми до працевлаштування та подальшого навчання:
 - Здатність до працевлаштування
 - Подальше навчання
- 5 – Викладання та оцінювання
 - Викладання та навчання
 - Оцінювання
- 6 – Програмні компетентності
 - Інтегральна компетентність
 - Загальні компетентності (ЗК)
 - Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)
- 7 – Програмні результати навчання (ПРН)
- 8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми
 - Кадрове забезпечення
 - Матеріально-технічне забезпечення
 - Інформаційне та навчально-методичне забезпечення
- 9 – Академічна мобільність
 - Національна кредитна мобільність
 - Міжнародна кредитна мобільність
 - Навчання іноземних здобувачів вищої освіти

II. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

III. АТЕСТАЦІЯ ЗДОБУВАЧА ТРЕТЬОГО (ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО) РІВНЯ

IV. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми

2.2. Навчальний план ОНП

На підставі освітньо-наукової програми за кожною спеціальністю розробляється навчальний план, що визначає:

- графік навчального процесу;
- зведені дані про бюджет часу у тижнях;

- відомості про державну атестацію;
- план навчального процесу;
- перелік обов'язкових (нормативних) дисциплін, дисциплін за вибором та їх обсяг у кредитах ЄКТС;
- розподіл контрольних заходів за дисциплінами та семестрами;
- розподіл годин за дисциплінами за курсами і семестрами;
- співвідношення аудиторного навантаження до загального обсягу навчального навантаження;
- послідовність вивчення дисциплін;
- форми проведення навчальних занять та їх обсяг;
- форми підсумкового контролю.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ І ЗАКРИТТЯ ОНП

3.1. Розробка ОНП

ОНП розробляється на основі стандартів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня з врахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі або за відсутності стандартів на основі Національної рамки кваліфікацій відповідного рівня освіти.

3.1.1. Етапи розроблення ОНП:

I етап – формування проєктної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми.

II етап – аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів;

III етап – визначення профілю ОНП;

IV етап – визначення освітнього змісту ОНП та розроблення навчального плану;

V етап – розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення.

3.1.2. Формування проєктної (робочої) групи та призначення гаранта освітньої програми

- нова ОНП розробляється за ініціативою адміністрації ВНМУ з аналізу досвіду вітчизняних та зарубіжних закладів вищої освіти у частині їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання;

- розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОНП здійснюється проєктними (робочими) групами.

- на період розроблення кожної ОНП створюється проєктна (робоча) група з числа наукових, науково-педагогічних співробітників, здобувачів вищої освіти ВНМУ, роботодавців та інших стейкхолдерів;

- склад робочої групи затверджується наказом ректора ВНМУ на підставі подання проректора з наукової роботи;
- одна й та ж сама особа може бути членом декількох проєктних (робочих) груп;
- проєктну (робочу) групу може очолювати гарант ОНП;
- гарантом ОНП призначається із числа наукових, науково-педагогічних працівників ВНМУ, який має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до ОНП спеціальністю, відповідає критеріям чинного законодавства та визначений за наказом керівника закладу вищої освіти відповідальним за реалізацію цієї освітньої програми
- гарант освітньої програми може бути керівником лише однієї ОНП.
- завданнями діяльності проєктної (робочої) групи є розроблення (обрання виду ОНП; визначення форми навчання та організації освітнього процесу; визначення освітніх компонентів, розробка навчальних планів та інших нормативних документів, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОНП з врахуванням рекомендацій наукового відділу; рекомендування кафедр ВНМУ на розроблення навчально-методичного забезпечення ОНП; рекомендації отримати при громадському обговоренні відповідної ОНП; узагальнення пропозицій та формування рекомендації з вдосконалення існуючої ОНП), моніторинг та перегляд (внесення відомостей щодо ОНП та навчальних планів до ЄДЕБО; здійснення контролю за реалізацією ОНП науково-педагогічними працівниками та кафедрами ВНМУ) забезпечення процедур зовнішнього оцінювання (акредитація), самооцінювання та інші необхідні процедури;
- дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОНП і членів проєктної (робочої) групи здійснюється на підставі наказу ректора ВНМУ.
- у разі розроблення спільної ОНП створюють проєктну (робочу) групу, до складу якої входять представники всіх учасників-партнерів, які беруть участь у реалізації нової спільної;
- у разі розроблення програми подвійних дипломів слід враховувати не тільки змістовну відповідність навчальних планів, але й вимоги щодо обсягу окремих компонентів ОНП, поточного контролю, підсумкової атестації й планованих навчальних результатів, які передбачає кожен з учасників-партнерів, що видає документи про освіту та кваліфікацію;
- координацію діяльності усіх проєктних (робочих) груп ВНМУ здійснює ректор (проректор з наукової роботи).

3.1.3. Аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОНП відбувається у наступні етапи:

- встановлення суспільної потреби в розробленні ОНП шляхом консультацій з зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, випускниками ВНМУ,

роботодавцями, науковою спільнотою, органами місцевої влади тощо);

- з'ясування виконання основних умов запровадження ОНП, аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОНП, аналіз ринку праці, на який орієнтовано нову ОНП, можливостей майбутнього працевлаштування випускників;

- проєктна (робоча) група за результатами консультацій з профільними службами ВНМУ здійснює попереднє загальне оцінювання достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних та ін.) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

3.1.4. Визначення профілю ОНП

Профіль ОНП визначається проєктною (робочою) групою ВНМУ і викладається у її вступі. Профіль ОНП визначається її метою, загальними та фаховими компетентностями, що мають бути досягнуті в результаті навчання, програмними результатами навчання з урахуванням Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти (за наявності) та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників роботодавців в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) – загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОНП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОНП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти (за наявності) за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Програмні результати навчання визначають що здобувач вищої освіти повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення ОНП.

Критерії результатів навчання:

- результати навчання мають відповідати вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави;

- результати навчання мають бути релевантними відповідним програмним компетентностям;

- результати навчання мають забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- результати навчання мають визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;
- результати навчання мають відповідати кваліфікаційним вимогам, бути пов'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій;
- результати навчання мають бути сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;
- результати навчання мають бути реалістичними з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів;
- має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямими методами.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);
- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОП, їх доцільно виділити окремо.

Робочій групі ВНМУ під час розроблення програмних результатів навчання варто врахувати, що результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо). Кореляцію між результатами навчання і програмними компетентностями перевіряють за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання ОНП.

3.1.5. Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану.

Визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану необхідно проводити у наступній послідовності:

- складання переліку освітніх компонентів ОНП;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;
- розроблення робочих програм навчальних дисциплін.

Робоча група ВНМУ на етапі визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану зобов'язана:

- визначити загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для

досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснювати структурування результатів навчання (навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляти кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів;

- аналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, зокрема: програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій; програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти (за наявності); результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми); дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми); методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання; методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проєктна (робоча) група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання. Крім того, проєктна (робоча) група має перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також чи всі ці компетентності охоплюються модулями ОНП, розподіл балансу навантаження нормативних (обов'язкових) та вибіркового освітніх компонентів, реалізацію чотирьох необхідних компетентностей для навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та розподіл кредитів ЄКТС згідно чинного законодавства.

Принципи складання робочих програм:

- робочі програми навчальних дисциплін за завданнями проєктної (робочої) групи розробляють на кафедрах факультетів згідно з вимогами розроблених ОНП;

- робочу програму навчальної дисципліни розробляють на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вносити зміни;

- з метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, запобігання дублюванню, врахування міждисциплінарних зв'язків робочі програми навчальних дисциплін розглядають на науковій комісії та Вченій раді ВНМУ;

- на підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік на кафедрах розробляють навчально-методичне забезпечення;

- передбачається можливість індивідуальної освітньої траєкторії.

3.1.6. Розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення

Відповідальність за якість ОНП несуть проектна (робоча) група, а також структурні підрозділи, які її реалізують. З метою контролю за якістю ОНП та їх вдосконалення проводять різні процедури оцінювання та визнання якості ОНП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітніх програм; за акредитованою освітньою програмою ВНМУ має право на виготовлення і видачу власних документів про вищу освіту у порядку та за зразком, що визначені Вченою радою ВНМУ (п.6 ст.7 ЗУ «Про вищу освіту»);
- сертифікація освітніх програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик ОНП певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Оцінювання підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) за кожною ОНП проводиться опитування (анкетування, інтерв'ювання) здобувачів, випускників і інших зацікавлених сторін.

Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОНП є:

1. Самооцінювання ОНП, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОНП з метою планових процедур контролю якості.

- залежно від цілей проведення самооцінювання визначають процедури і терміни його проведення;
- за рішенням ректора (проректора з наукової роботи) для проведення самооцінювання ОНП залучаються гаранті ОНП;
- до проведення самооцінювання за ініціативи ректора (проректора з наукової роботи), гарантів ОНП можуть залучатися члени інших проектних (робочих) груп, представники роботодавців, здобувачі вищої освіти, випускники, інші зовнішні стейкхолдери;
- за результатами самооцінювання оформлюється звіт;

Звіт про самооцінювання ОНП має містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, модернізації ОНП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

Звіт за результатами самооцінювання затверджують на засіданні науковій комісії ВНМУ та/або Вченої ради ВНМУ на підставі рекомендацій, наданих гарантом

ОНП.

2. Внутрішній аудит ОНП – процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення ОНП з боку ВНМУ чи структурного підрозділу.

Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність ОНП до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОНП (наприклад, робочих програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних планів роботи здобувачів); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОНП та ін.

3. Адміністративні перевірки – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОНП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам. Наприклад, предметом адміністративної перевірки можуть бути діяльність проєктної (робочої) групи ОНП, реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, проєктної діяльності) у рамках ОНП, взаємодія окремих викладачів програми зі здобувачами вищої освіти, діяльність гаранта ОНП та ін.

Перевірки можуть проводитися в межах компетенції ректором (проректором з наукової роботи), науковим відділом, відділом аспірантури, докторантури, гарантом ОНП.

Непрямими формами оцінювання та визнання якості ОНП є різні процедури і форми оцінювання якості підготовки випускників і здобувачів вищої освіти за ОНП. До них належать - незалежні випробування/складання зовнішніх іспитів за різними елементами ОНП здобувачами вищої освіти і/або випускниками (напр., міжнародні мовні іспити різних форматів, дистанційні та очні олімпіади тощо), участь у професійних і наукових конкурсах, конференціях, отримання наукових і професійних премій здобувачами вищої освіти та випускниками ОНП, дослідження кар'єрних траєкторій і працевлаштування випускників та ін.

3.1.7. Затвердження ОНП

Всі нові ОНП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд: проєктною (робочою) групою, громадське обговорення, науковою комісією, Вченою радою.

- проєктна (робоча) група повинна здійснити перевірку збалансованості ОНП, зокрема перевірити, чи розроблена програма збалансована, чи кредити присвоєно раціонально, чи здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії здатні завершити окремі дисципліни та всю ОНП, вклавшись у визначений час; крім того, проєктна (робоча) група повинна перевірити повноту документального забезпечення ОНП; позитивне рішення проєктної (робочої) групи є підставою для передачі матеріалів, доповнених пропозиціями від будь-яких освітніх стейкхолдерів при громадському обговоренні, проректорові з наукової роботи, який очолює наукову комісію;

- позитивне рішення наукової комісії є підставою для передачі матеріалів на засідання Вченої ради ВНМУ,
- затвердження ОНП відбувається на засіданні Вченої ради.

3.2. Порядок відкриття та закриття ОНП

3.2.1. Відкриття ОНП

Набір вступників на ОНП здійснює приймальна (відбіркова) комісія ВНМУ відповідно до Правил прийому.

Вступ відбувається при наявності ліцензії на здійснення освітньої діяльності на певному рівні вищої освіти за певною спеціальністю. Якщо на ОНП не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, проектна (робоча) група може в подальшому відмовитися від її реалізації, провести модернізацію ОНП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, подати план і матеріали модернізації науковій комісії, яка, при ухвалі, передає матеріали до Вченої ради ВНМУ.

3.2.2. Закриття ОНП

ОНП може бути виключена з переліку ОНП, що реалізуються ВНМУ з ініціативи:

- приймальної (відбіркової) комісії в разі відсутності набору вступників на ОНП упродовж 4 років; в разі перетворення ОНП. У такому випадку ОНП проходить затвердження як нова, а ті, що існували до цього, припиняють набір вступників; після закінчення навчання останнього курсу вже прийнятих здобувачів вищої освіти. ОНП виключають з переліку ОНП, що реалізуються у ВНМУ;
- наукового відділу, відділу аспірантури - якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішнього або внутрішнього оцінювання якості ОНП отримано висновки про низьку якість реалізованої ОНП. Рішення про виключення освітньої програми з числа ОНП, що реалізуються в ВНМУ, приймає Вчена рада.

4. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Порядок реалізації ОНП

Порядок реалізації ОНП визначається «Положенням про організацію освітнього процесу для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова».

Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік відділом аспірантури, докторантури складається розклад за кожною ОНП. У розкладі обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОНП та зміст варіативної частини на кожен семестр.

4.2. Управління ОНП

Управління ОНП здійснюється на академічному та адміністративному рівнях.

4.2.1. Адміністративне управління

Адміністративне управління ОНП здійснює відділ аспірантури, докторантури під керівництвом ректора (проректора з наукової роботи). До функцій адміністративного управління ОНП належать:

- організація та управління матеріально-технічним та інфраструктурним забезпеченням ОНП;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення ОНП в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів факультету;
- профорієнтаційна діяльність з потенційними вступниками ОНП;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- координація забезпечення якості ОНП;
- організація проведення самоаналізу ОНП;
- надання адміністративної допомоги в адмініструванні ОНП.

5.2.2. Академічне управління

На рівні окремої ОНП академічне управління здійснює гарант освітньої програми.

Завданнями академічного управління є:

- організація колегіального розроблення ОНП;
- контроль якості роботи викладачів ОНП;
- аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації ОНП;
- взаємодія з науково-дослідними підрозділами ВНМУ з питань проєктної, дослідницької роботи, практичної підготовки здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;
- виявлення здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
- взаємодія з роботодавцями та випускниками ОНП для уточнення вимог до компетентностей випускника, оцінювання обраних технологій реалізації ОНП і якості підготовки випускників;
- підготовка ОНП до процедур оцінювання якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

4.3. Моніторинг ОНП

Моніторинг ОНП здійснюють для встановлення досяжності, реалістичності та адекватності призначених кредитів, визначених результатів навчання та розрахованого навчального навантаження. Моніторинг зазвичай здійснює проєктна (робоча) група. До нього можуть долучати експертів: викладачів, професіоналів-практиків, здобувачів вищої освіти, роботодавці та інші зовнішні експерти (за

попередньою згодою). Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок від зацікавлених сторін.

Моніторинг задоволеності здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня вищої освіти ОНП здійснюється шляхом проведення анкетування, бліц-опитувань тощо за ініціативи завідувача відділу аспірантури, докторантури, проректора з наукової роботи, гарантів ОНП, членів проєктних (робочих) груп ОНП.

За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається на розгляд до наукової комісії та Вченої ради ВНМУ.

Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає наукова комісія ВНМУ за поданням ректора (проректора з наукової роботи).

Основні критерії забезпечення якості ОНП:

- виконується відповідно до Статуту ВНМУ;
- сприяє виконанню місії та досягнення її цілей ВНМУ;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи;
- пов'язана з конкретною професією;
- назва узгоджується зі змістом;
- використовувані методи і форма навчання, у тому числі обсяг самостійної роботи та практики, сприяють досягненню цілей ОНП;
- цілі і результати навчання сформульовано у такий спосіб, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників цієї ОНП;
- цілі і результати навчання є адекватними і порівнюваними з результатами навчання третього рівня вищої освіти;
- цілі і результати відповідають вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу та рівень освіти;
- практична робота, що необхідна для досягнення результатів навчання, забезпечує набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи.

4.4. Розвиток ОНП та вимоги до викладачів програми

4.4.1. Вимоги до розвитку ОНП

Вимоги до розвитку ОНП та структурних підрозділів, що її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;
- до розвитку ОНП залучено здобувачів вищої освіти, роботодавців та інші зацікавлені сторони;
- наукові, науково-педагогічні працівники ознайомлені з цілями ОНП та їхньою роллю в досягненні цих цілей;
- для усунення недоліків ОНП складено та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація викладачів ОНП відповідає вимогам, встановленим законодавством;

- викладачі ОНП мають відповідний рівень викладацької компетентності;
- викладачі ОНП беруть участь у дослідженнях і розробках;
- викладачі ОНП співпрацюють із зацікавленими особами поза межами ВНМУ;
- система розвитку персоналу є ефективною: викладачі ОНП мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, застосовуються інші методи розвитку персоналу;
- викладачі програм регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза ВНМУ і беруть участь у науково-практичних заходах;
- кількість постійних викладачів визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня та є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання за ОНП;
- склад викладачів ОНП за віком і відсоток молодих викладачів забезпечує сталість викладання в ВНМУ;
- вимоги для вступу базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання даної ОНП;
- система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінювання результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- здобувачі вищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;
- відсоток здобувачів вищої освіти, які беруть участь у академічній мобільності, є сталим або зростає;
- здобувачів вищої освіти залучено до процесу прийняття рішень на різних інституційних рівнях.

4.4.2. Фінансові ресурси щодо реалізації ОНП:

Фінансові ресурси ВНМУ щодо реалізації ОНП повинні відповідати наступним критеріям:

- бути достатніми для забезпечення ОНП;
- бути достатніми для діяльності з розвитку ОНП;
- бути достатніми для підтримання розвитку викладачів програми;
- бути достатніми для підтримки досягнення здобувачами відповідних програмних результатів навчання (публікація статей, монографій, наукових тез тощо);
- фінансові дані, що характеризують економічну сталість, є доступними для громадськості.

4.4.3. Навчальне середовище ВНМУ:

- включає навчальні приміщення та наукові лабораторії, що необхідні для проведення навчання, досліджень;
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти;
- обладнане відповідно до сучасних вимог (відео-проектори, Інтернет тощо).

4.4.4. Критерії сталості щодо якості і ресурсів:

- тренди щодо кількості здобувачів вищої освіти і випускників, бюджету впродовж останніх п'яти років, що засвідчують сталість;
- ВНМУ регулярно планує свій розвиток;
- ВНМУ має перспективний план розвитку, супроводжуваний планом дій для забезпечення сталості у ВНМУ;
- ВНМУ підготував фінансові прогнози для досягнення цілей, викладених у перспективному плані розвитку і мінімізації можливих ризиків (включаючи ризики, викликані демографічними тенденціями);
- реалізація плану дій аналізується і результати аналізу формують основу для планування наступного періоду розвитку.

4.5. Перегляд ОНП

Перегляд ОНП з метою її удосконалення здійснюють у формах оновлення або модернізації.

4.5.1. Оновлення ОНП

ОНП оновлюють у частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів по мірі необхідності, але не рідше одного разу на чотири роки. Діючи, затверджену, ОНП переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення. Підставою для оновлення ОНП можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або робочої групи ОНП;
- результати оцінювання якості ОНП;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОНП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик та ін.).

Якщо зібрана інформація показує розбіжність між передбаченим навантаженням і часом, який фактично необхідний більшості здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня для досягнення визначених результатів навчання, необхідно переглянути навчальне навантаження, кредити, результати навчання або заходи та методи навчання й викладання. Це може також потребувати перепроєктування ОНП та її освітніх компонентів.

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу на повний курс навчання за ОНП).

Підставою для розроблення нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових галузевих стандартів вищої освіти;

– внесення змін до циклу дисциплін вільного вибору здобувача вищої освіти третього освітньо-наукового рівня (за рішенням Вченої ради ВНМУ).

4.5.2. Модернізація ОНП

Модернізація ОНП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж у разі планового оновлення. Зміна виду ОНП також є модернізацією.

Модернізацію ОНП можна проводити:

– з ініціативи керівництва ВНМУ, відділу аспірантури, докторантури, наукового відділу, в разі отримання незадовільних висновків про її якість в результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти третього освітньо-наукового рівня;

– з ініціативи гаранта освітньої програми за відсутності набору вступників на ОНП;

– за наявності висновків про недостатньо високу якість ОНП за результатами різних процедур оцінювання якості ОНП;

– з ініціативи проектної (робочої) групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці. Бажано залучати до модернізації освітніх програм представників ключових роботодавців, зовнішніх стосовно даної ОНП експертів (як з професійної спільноти ВНМУ, так і незалежних).

Модернізована ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в порядку, визначеному цим Положенням.

Повторне затвердження ОНП відбувається з ініціативи гаранта ОНП в разі її значного оновлення.

Значним вважають оновлення ОНП (складу дисциплін, практик і їх обсягу в кредитах ЄКТС) більш ніж на 50 %.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Відомості про ОНП розміщуються на сайті ВНМУ в розділі «Наукова робота». Відповідальними за формування і зберігання паперових версій ОНП є її гарант та проректор з наукової роботи. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОНП на сайті ВНМУ є співробітники наукового відділу, відділу аспірантури, докторантури, призначені проректором з наукової роботи. Інформація про ОНП вноситься співробітником наукового відділу, відділу аспірантури, докторантури до ЄДБО в електронному вигляді.

На основі змін у ОНП оновлюються і матеріали ліцензійних справ провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти.

Розроблення, затвердження, відкриття, закриття, удосконалення ОНП має відбуватися у відповідності до чинного законодавства України, зокрема наступних нормативних документів та підзаконних актів:

- Закону України «Про вищу освіту»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 167 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії»;
- Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187»;